

Dolenjske Novice.

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je za celo l gld., za pol leta 50 kr. — Naročnino sprejema J. Krajec v Novem mestu, dopise pa uredništvo.

Kdor želi kako oznanilo v „Dolenjske Novice“ natisniti dati, plača za dvostopno petit-vrsto 8 kr. za enkrat, dvakrat 12 kr., trikrat 15 kr.

Gospodarske stvari.

Vinarska razstava v Novem mestu.

Dné 15. oktobra t. l. se bodo zbrali v središču vinorodne Dolenjske, v prijaznem našem mestecu, domači vinorejci in strokovnjaki, da se na podlagi dosedanjih izkušenj posvetujejo, kako je našim gospodarjem zanaprej ravnati pri napravi novih vinogradov, da pridejo čim prej in kolikor mogoče gotovo do zaželjenega vspeha. Povodom tega za nas Dolenjce sploh silno važnega zborovanja priredila bode kmetijska podružnica novo-meška času primerno razstavo, ki nam ima pokazati vse pripomočke, ki so potrebni za obnovev in vspešno obdelovanje vinogradov. Ti pripomočki, ki obstoje v različnem orodji in drugih pripravah, so večini izmed naših gospodarjev še malo ali pa tudi popolnoma neznani in zato je treba, da se o njih podučimo, predno se lotimo takega dela. Razstava nas ima tudi podučiti, kje se dobi pripravno orodje po ceni in kako ga je rabiti, da se doseže primeren vspeh.

Program razstave je bil že zadnjič popisán. Ta program se bode še nekoliko razširil. Razstavile se bodo namreč tudi trte in sicer ameriške cepljenke. Na teh trtah se hoče pokazati dobro in slabo zaraščene cepiče, potem pa tudi to, kako je ameriške trte in cepljenke obrezovati v prvih letih. Razstava ima biti tedaj tudi v tem pogledu podučna.

Prvotno se je mislilo tudi na razstavo grozdja in vina od cepljenih ameriških trt. Letošnje neugodno vreme pa je preprečilo to namero. Ko bi imel pa kedo vendar-le kaj posebnega v tem oziru pokazati, lahko tudi to razstavi.

Za danes opozarjamo s temi vrsticami vse prijatelje napredka in naše vinorejce, da se razstave — bodisi kot razstavniki ali pa kot obiskovalci — v obilem številu udeležé. Razstava bode trajala od 15. do vštetega 20. oktobra.

O zemljeknjižnem vpisu listin pod 100 goldinarjev.

Deželni zakonik, kateri je bil dné 22. julija letos izdan in razposlan, priobčil je deželni

letom umrl in njo zapustil samo z nadepolnim osemnajstletnim sinom Ivanom. Bil je ta mladenič v vzgled vsem drugim mladeničem. Bil je ponos in tolažba svoje mater.

Nasproti lepemu poslopji vdove Rebernice stala je ubožna kočá vdove Resnikove. Tudi tej je umrl isti mesec isto leto njen mož krojač, koji je slovel daleč na okrog kot zmožen in vesten krojač. Zapustil je revno kočó, ubožno vdovo in hčerko Ano. Ana je bila takrat tudi v letih Ivanovih; slovela pa je kakor njen oče kot izvrstna, zvesta šivilja. Bog obdaril je pa Ano še z darom izvanredne lepote; čuda ni bilo toraj, da ste si dve srci našli in obljubili si večno zvestobo do groba. Ivan upal je po dopolnjenem 24. letu dobiti dovoljenje, da sme v zakon vzeti svojo izvoljenko. Občevanje med Ivanom in Ano je bilo popolnoma nedolžno; niti mati, niti sosedi niso opazili ničesar pohujšljivega. Tako so tekla zaročenema leta v upanji, da si v kratkem pred Bogom podasta roki za vedno zvezo na tem svetu.

PODLISTEK.

Pokora.

(Narodna pripovedka. — Zapisal P. Pogačnik.)

I.

Na Notranjskem blizu Planine na državni cesti v Trst stala je pred več ko dvesto leti lepa vas R . . . Takrat še o železnej cesti ni bilo ne duha ne sluha. Vozilo se je vse blago iz Trsta v Ljubljano na tovornih vozeh. Državna cesta imela je takrat še veliko več in večjih klancev kot dandanes; ni toraj čuda, da so se ravno pod klanci vstanovljale vasi in v njih mnogo gostilen. Taka lepa vas bila je tudi vas R . . . Sredi vasi stalo je lepo dvonadstropno poslopje vdove Rebernice. Veliki hlevi in smrečica nad glavnimi vrati je pričalo, da je tu mnogo obiskovana gostilna. Ne vozniki, ne marljiva gospodinja se niso imeli vzroka drug družemu pritoževati. Le eno je gospodinji manjkalo — gospodarja; le ta ji je pred

zakon z dné 7. julija 1896. št. 33, kateri je stopil takoj z dnevom izdatve v pravno moč.

Ta zakon imel je ta namen, da je hkrati tudi državni zakon z dne 5. junija 1893. št. 109 drž. zak. stopil v veljavo v naši deželi, ker je dotični pogoj za posladobno veljavo določen v § 2. tega zakona.

Deželni zakon ima stvarne določbe vse v § 1., kateri predpisuje visokost zneska do 100 gld. za vporabo državnega zakona. Vse druge določbe so v državnem zakonu, pa tudi v enem samem paragrafu, § 1.

Poglavitne nadrobnosti iz teh določb hočemo tu navesti, da zabranimo pomote, ako bi se razširilo mnenje, da zadostujeta samo podpisa dveh prič mesto dosedanje legalizacije na dotičnih listinah. A temu ni tako. Da je listina pravilno narejena, velja sledeče ter hočemo navesti vse važne določbe zakona: Glasiti se ne sme listina na več nego 100 gld. in v ta znesek se ne štejejo obresti ali drugi pripadki.

Ako se torej listina glasi na več nego 100 gl. kake glavnice (tirjatve, kupnine, vrednosti). četudi samo na krajcarje več, n. pr. na 100 gld. 30 kr., potem se mora podpis na listini legalizovati tudi za naprej tako, kakor dosedaj. Ako se pa listina glasi na 100 gld. glavnice in morebiti še na 10 gld. zaostalih obresti ali toliko stroškov, potem ni treba za vknjižbo te listine nobene legalizacije, ako se je noče, akoravno je se-veda vsakteremu na prosto dano, ako hoče tudi na takošnji listini dati svoj podpis legalizovati po sodnji ali po notarju.

Ako pa nočeš svoj podpis dati legalizovati, potem moraš skrbeti, da se podpišeta še dve priči s polnim imenom in priimkom in vsaka priča mora

lastnoročno še dostavek zapisati. v katerem pové: 1. kaj je njegova obrt ali njegovo delo, posel ali opravilo, 2. kje da stanuje, 3. svojo starost, 4. da priča osebno pozna tistega, katerega podpis potrjuje kot pristnega.

Te dostavke mora vsaka priča posebej in vsaka lastnoročno pisati pod svojim podpisom.

Te določbe veljajo, kakor je vže gori omnjeno, za kupne pogodbe, za dolžna pisma, za pobotnice, tudi za zadolžnice, katere so dogovorjene v kaki kupni pogodbi n. pr. radi zemljišča v večji vrednosti nego 100 gld. Ako n. pr. kupiš zemljišče za 200 gld., mora biti sicer legalizovan podpis prodajalca a tvoj ne; ako pa za ostanek teh 200 gl. n. pr. za delni znesek 100 gld. dovoliš prodajalcu vknjižbo na tvoje ravno kupljeno ali na drugo zemljišče, potem ni vsekako treba, da se tvoj podpis tudi legalizuje, marveč ti smeš takrat, ali pa kasneje, ali pa tudi preje kot se prodajalec podpiše, vkreniti, da se na kupni pogodbi tvoj podpis potrdi po dveh pričah na isti način, kakor je to gori povedano.

Omejena je pa vendar veljava takih listinna obseg enega in istega sodnega dvora: če zta obseg pa ne velja listina za vknjižbo, marveč za samo zaznambo ali prenotacijo in zmerom tudi navadno dokazilo. To je glede sodnega dvora razumeti tako, da listina velja za vknjižbo ali izknjižbo samo tedaj, kadar je na listini kraj izdaje imenovan, ki je pod istem sodnem dvorom, kakor je dotično zemljeknjižno sodišče; n. pr. kraj v katerem se je izdala listina je Postojna in vknjižiti je pa treba v Litiji; to bi bilo veljavno, ne bi pa veljalo, ako bi se vknjižba imela vršiti pri sodnji v Zatični

Znan pa je pregovor: človeška sreča je opoteča. Tako je bilo tudi pri Rebernici. Zaporedoma dve slabi leti; tretje leto pa je požar uničil še gospodarsko poslopje. Ti hudi udarci so tudi gospodinjo vdovo potrla, da se je morala vleči v postelj in Ivanu sè triindvajsetim letom začasno izročiti gospodarstvo. Njena bolezen se je vedno hujšala. Z varuhom Ivanovem se dogovorita, da se mu izroči gospodarstvo in ob enim praznuje zaroka in poroka z hčerjo varuha. Mati in varuh pokličeta Ivana, razodeneta mu svoj sklep. Ivan se brani in brani, slednjič ga pa solze njegove matere omehčajo, da spregovori: „Ljuba moja mati! jaz storim smrten greh, ker sem zaročen z Ano. O tem do danes nihče ne vé. Prosil bom svojo zaročenko, da mi v zakon s Heleno dovoli, ker bi res naše gospodarstvo le z veliko doto prišlo do prešnje veljave. Obljubiti pa mi morate, da Helena nikdar ne zvé, da sem bil na tihem zaročen z Ano, Ano poznam in vem, da bo dovolila.“

Drugo jutro poda se Ivan k Ani. Težko mu je bilo pričeti in povedati, kaj je storil. Ana poda mu jokajoča roko z besedami: „Ivan! v tacih razmerah slušati nam je četrto božjo zapoved. Jaz ti odpuščam, saj greha med nama ni. Bodi srečen, dasi moje srce trpi velike bolečine.“

Nekaj tednov pozneje bila je poroka Ivanova z Heleno. Mati in varuh sta obljubo, da bosta Heleni zamolčala, da je bil Ivan na skrivnem zaročen z Ano, tudi spolnila. Nihče v vasi ni o tem vedel, najmanj pa Helena. Ko je listje z drevja jelo odpadati, umrla je tudi Ivanova mati.

Rebernikova hiša se je s pridnostjo gospodarja in žene in z veliko doto povzdignila v dveh letih do prejšnjega blagostanja. Hvalili so sosedo mladega Rebernika povsod, posebno pa so občudovali njegovo radodarnost. Ne en ubožec ni šel praznih rok od njegove hiše. Pri vsem svojem bogastvu pa se je trudil in delal bolj kot vsak drugi v vasi.

z ono listino iz Postojne. Kajti Postojna leži v okrožju ljubljanskega sodnega dvora, Zatična pa v novomeškem. V Zatični izdana listina se ne more vknjižiti pri sodnji v Litiji, ker spada en kraj v Novomeški sodni dvor, drugi v Ljubljanski.

Zakon tudi nima veljave za pooblastilne listine in ne za vknjižbe v deželni deski (Landtafel); konečno se ve da tudi ne more zakon veljati za listine, v katerih ni navedena nobena številka zneska, koliko da znaša terjatev ali kupnina ali vrednost itd.

Vsled tega novega deželnega zakona bode v najnujnih zadevah, ali kadar podpisatelj listine sploh ne more ali noče potovati k notarju ali k sodnji, postopanje vsekako koristno in olajšujoče, samo treba je skrbeti za priči, kateri so pisanja dovolj zmožni, da zamorejo pisati razven svojih imen tudi še gori navedene dostavke, vsaka priča za-se.

Pri tej priliki pa pripomnimo, da je tudi dosti najnujnih slučajev pri podpisovanju listin, v katerih je znesek mnogo večji, nego 100 gld. ter da se v takih slučajih priporoča — namesto da bi se vsako pisanje opustilo — da se listina z vknjižbenim dovoljenjem glede zneska nad 100 gld. n. pr. 600 gld., 2000 gld. itd. podpiše ter da se zraven podpišeta še dve priči samo z imenom in priimkom. Tako podpisana listina zadostuje, akoravno ni podpis legalizovan, za pravočasni zemljeknjižni upis in sicer za zaznambo ali prenotacijo. Ako je slučaj najnujnejši, potem se to popolnoma izplača, kajti po dovršeni prenotaciji se sestavi še opravičevalna listina z vknjižbenim dovoljenjem, katera mora legalizovana biti, ker se gre za več nego za 100 gld. In le tedaj, kadar se dotičnik brani dati novo listino za opravičevanje prenotacije — kar se redkokdaj prigodi — le tedaj se njega toži na priznanje, da je prenotacija opravičena, in z rabsodbo na to tožbo se vknjiži opravičenje prenotacije za znesek nad 100 gld. — H. —

Mučeni Armenci.

Armenci so narod, doma v severno-vzhodnem delu male Azije. Njih država cvela je že za časa Kristovega rojstva, ter bila po tedanjem svetu, kot omikana in mogočna znana. Krščanstvo širilo se je že v drugem stoletji mej Armenci, splošno pa so sprejeli Kristusovo vero v četrtem stoletji. Toda čvrsti narod bojevati se je imel vedno s svojimi bojevitimi sosedi, posebno Perzijani in tudi v državi sami nastopali so burni časi, tako, da je vedno bolj propadala. Leta 1515 izginila je nekdanja slavnoznaná samovlada Armencev, postali so podvrženci Perzijanov, Rusov in Turkov. Tako ostalo je tudi do sedaj. Vže takrat izselilo se je veliko Turkov iz svoje domovine v tuje, daljne dežele, tudi v Evropo in celo v Afriko. Sedaj jih je še

čez dva in pol milijona, večina sicer v nekdanji Armeniji, toda prebiva jih več nego 500.000 v evropski Turčiji, blizo 500.000 v mali Aziji, 5000 v Afriki in morebiti tudi 5000 po drugih evropskih državah, osobito balkanskih. Perzijani posebno pa Turki preganjali so jih vedno, ker bili so vedno zvesti kristjani in se niso dali nikakor poturčiti. Posebno v zadnjih letih čuje se zopet o novem preganjanju in zatiranju Armencev, skorej bi rekel, da že več let ni sploh prenehalo. Ni se čuditi, da so se slednjič v Carigradu samem vzdignili vročekryni Armenci, ter hoteli pokazati Turkom in celi Evropi svojo moč. Pooblastili so se turške denarne banke in več javnih poslopij v Carigradu. Slednjič pa so se morali udati ljutim Turkom, ki so potem več dni kar divjali zoper vse Armence, in jih nekaznovano morili in trpinčili.

Krvoločni Turki grozno počno z Armenci, in tem siromakom nihče na pomoč ne prihiti. Tuje velevlasti pač skrbé za varnost svojih podanikov, a le gledajo mesarenje in pretakanje krščanske krvi. Sultan trdi, da je pač nekaj za mir storil, če bi mu kdo verjel. Mnogo časopisov trdi, da so zopetni nemiri začetek konca turškega kraljestva. Da bi to pač res bilo. Mi Slovenci smemo to želeti, ker dobro vemo, koliko so naši pradedi pred Turki trpeli. Turki so bili vedno začetek vsega zlega, in Armencem je odpustljivo, ako se na pol pobiti, v skrajnih stiskah zoper Turke vzdigujejo. Dor. Ledius piše v nemškem „Reichsbl.“ o turških grozovitostih mej drugim to-le: v Vasi Hoh, okraj Harput, obljubili so turški Agi kristijane varovati. Ko pa so goreče vasi krog sebe ugledali, prelomili so obljubo. Kristjani bili so v turški mošnji zbrani; 80 mladih mož so odbrali, da so jih konec vasi odpeljali ter tam poklali. Na stotine armenskih kristjanov so mučili, ker niso hoteli pisem podpisavati, v katerih so bili njih sosede in sorodniki izdajstva obdolženi. Eden n. pr. se je branil prisege, vsled ktere bi bili najboljši ljudje iz vasi rabeljnu izročeni; vsled tega so ukazali sodniki ga mučiti. Mučenje se je vso noč vršilo. Najprvo so ga po poplatih topli, potem so ga slekli, nekako na križ zvezanega k steburu privezali, ter ga bičali. Nesrečnež ni mogel ganiti, le na obrazu so bile videti grozne muke. Hujši ko je vpil, tem hujše je bil tepen. Pogosto so ga mej mučenjem popraševali, hoče li priseči, a vselej je rekel: „Nočem moje duše z nedolžno krvjo onečistiti, kajti jaz sem kristjan“. Prinesli so kleše, ter mu žugali vse zobe izdreti, vendar so to opustili. Uradnik je potem slugam ukazal, da mu iz brade vsak las posebej izpulijo, kar se je med silnim krohotanjem godilo; ko tudi to ni pomagalo, prinesli so razbeljeno železo, ter mu na roke pritiskali. Groznih bolečin je zakričal: „Za Boga svetega, saj me takoj umorite“. Nato so mu ono razbeljeno železo

pokladali na prsi, hrbet, obraz in noge; dalje so mu s silo usta razklenili in mu jezik žgali. Trikrat je siromak omedlel, in vse trikrat, ko se je zopet zavedel, je tako prisego odklonil. Mej groznimi mukami je potem dušo izdihnil.

Turška vlada vse to mirno gleda. Brez vse kazni je pustila provzročitelje in udeležitelje velikanskih morij in ropanja. Božja roka bo Turčijo hudo zadela; prelita kri vpije po maščevanju.

Kaj je novega po avstrijskem cesarstvu?

Presvitli cesar prisoten je sedaj pri velikih vojaških vajah v Galiciji. Koncem tega meseca bodejo velike vojaške vaje na Ogrskem, odkoder se potem cesar pelje k otvoritvi

Grof Badeni, ministerski predsednik, potuje sedaj po Primorskem. Z vozom peljal se je od Trbiža čez Bolec, Kanal v Gorico. Poysod sprejet navdušeno. Prepričal se bode gotovo v koliki kompaktni večini živé Slovenci na Primorskem in kako jih zatirajo in prezirajo. Iz Gorice peljal se je v Furlanijo, potem v Trst. Obiskal bode bojda tudi tužno Istro. — Knez **Hohenlohe**, kateri je prišel v Gorico radi grofa Badenija, umrl je, zadet od srčnega kapa.

V **Tridentu** na Tirolskem vršil se je shod zoper prostozidarstvo. Papež so v posebnem pismu spodbujali udeležence in sploh verne katoličane, da trdno postopajo zoper framasone. Ta shod sklical se je zato, ker so prostozidarji v Budimpešti imeli svoje zborovanje, pokazati pa je bilo treba, da se jih ne bojimo ter se zavedamo svoje vere.

V **Solnogradu** pa bil je nekaj časa pozneje avstrijski katoliški shod.

Kaj je novega po širokem svetu?

Ruski car in carica, katera sta bila na Dunaji slavnostno sprejeta, prišla sta zadnje dni tudi na Nemško, da obiščeta nemškega cesarja in cesarico. Nameravata tudi obiskati Pariz, kar bode gotovo uže obstoječo francosko-rusko zvezo še veliko bolj utrdilo. Minister **Lobanov**, kateri je spremljal carja na potovanju, umrl je nagloma na poti z Dunaja nazaj v domovino.

Na **Kubo** poslali so Španjci zopet dve vojni ladiji z velikim številom vojakov, pa tudi ustaši dobili so novih moči, tako da bode najbrže kmalu zopet o boju slišati. Meseca septembra znašali bodejo troški za Kubo 30 milijonov gld.

Upor krečanski je ponehal, ali bolje vrši se sedaj vse mirneje, tako da je zopet omogočeno resno pogajanje.

V **Carigradu** usmrtenih bilo je pri zadnji ustaji skorej 7000 ljudi, večinoma Armencev. Več dni trpelo je klanje po ulicah, ker niso ne vojaki

ne policija posegli vmes, nasprotno še sami ugrabili orožje zoper Armence in tujce sploh. Armenci začeli so se izseljevati iz Turške. Evropske velevlasti poslale so vojne ladije pred Carigrad, da branijo imetje in življenje svojih podanikov. Sedaj je zopet vse mirno.

Piše se nam:

Iz Šent Jerneja. — Volilni shod, katerega je sklical naš vrli gosp. poslanec Viljem Pfeifer dne 8. septembra v Št. Jerneji, se je zvršil sijajno. Več kot 300 volilcev se je zbralo istega dne ob 3. popoldne na vrtu g. I. Tavčarja. Skoro dve uri so pazno poslušali njegova pojasnila gledé nove davčne postave, o osebnem davku, o pregledu zemljišnega katastra, o peti volilni kuriji, o prisilni legalizaciji, o poludnevem poduku.

Vsi so odločno zahtevali poludnevni poduk v ljudski šoli v vseh razredih. G. poslanec se je prijazno pogovarjal z vsemi; zapisoval si je želje in prošnje poškodovanih po toči — in po povodnji. Rekel je: „Obetal Vam ne bom ničesar, kar je v mojih močeh bom storil“. Volilci so mu izrekli svoje zupanje z burnim trikratnim „živio“, in na svidanje prihodnje leto pri volitvi v državni zbor. — à —

Domače vesti.

(Petdesetletnica.) Na Mališmarni dan smo častitali našemu P. Bernardu Vovk za njegovo petdesetletnico njegove profesije, to je, samostanske obljube. Spominjajo se ga gotovo nekdanji učenci: Nemaniči, Kulovici, Kreseti, Grili, Ljubiči, Jelenci, Dularji, Stergarji, Šnflaji, Mervici, Plevanči, Rormani, Komlanci, Povšeti, Šaleharji, Trenci — Smoleti in tutti quanti. Oni so mu gotovo še hvaležni, ker poznajo njegovo resnično ljubezen do mladine na novomeški gimnaziji, ob tridesetletnem službovanji in dvajsetletnem direktorjatu. Bil vnet učitelj za svoje predmete, strog do zanikernežev, podpornik marljivim — pa pravičen do vseh. — Tudi gospodinje se ga spomnijo. Sedaj živi na Nazaretu, na divnem hribčku, v Savinski dolini, na Štajarskem blizu Mozirja (Prassberg). — Bože ga obrani na mnogaja leta! — Živio Bernard!

(† **Vačlav Tuček**), bivši vodja našega „Dolpevskega društva“ je po dolgem bolehanju dne 21. avgusta v svoji domovini v Črnem Kostelcu na Češkem umrl. Bil je v godbi jako fino izobražen, vzoren domoljub, v občevanju jako priljubljen. Ostal nam bode v blagem spominu. Naj v miru počiva!

(Vpisovanje v tukajšnjo deško ljudsko šolo) se bo vršilo 16. in 17. sept. v IV. razredu od 9. do 12. predpoldne in od 2. do 4. popoldne. Sveta maša bo v petek 18. ob 8. uri v frančiškanski cerkvi.

(Slovenski akademiki v Novem mestu) prirede kakor uže več let tudi letos in sicer 26. t. m. veselico, s koncertom, gledališko igro in plesom. Vspored koncerta je, kakor čujemo jako zanimiv. Ker je čisti dohodek veselice namenjen pódpornima zalagama za slov. velikošolce na Dunaju in v Gradcu, želimo tej priljubljeni veselici najboljšega uspeha.

(Mestna hranilnica v Novem mestu.) V mesecu avgustu 1896 je 54 strank vložilo 22.516 gl. 22 kr., 71 strank pa vzdignilo 17.271 gl. 25 kr., torej

več vložilo 5.244 gld. 97 kr., 21 strankam se je izplačalo posojil 9.040 gld.; stanje vlog 300.945 gld. 04½ kr.; denarni promet 76.321 gld. 72 kr.

(Vinarska razstava v Novem mestu.) Zadnjič je bil ob kratkem popisani načrt te razstave. Danes opozarjamo na to razstavo vse domače izdelovalce in prodajalce različnega orodja in drugih priprav, ki se rabijo pri napravi novih vinogradov, za rigolanje in obdelovanje zemlje, za cepljenje trt, za škropljenje in žvepljanje trt itd. Vsak, ki hoče kaj pripravnega razstaviti, zglasiti se mora pismeno ali ustmeno pri kmetijski podružnici v Novem mestu, in sicer pred ko mogoče, da se lahko pravočasno vse potrebno vkrene glede prostora itd. Razstavljene posameznih predmetov bode brezplačno preskrbela podružnica, razstavljalci imajo trpeti le stroške za pošiljatev. Vsi razstavljeni predmeti bodo pri razstavi „na prodaj“. Razun tega se bodo sprejemale pri razstavi tudi naročitve na vse razstavljene predmete. Skupiček z naročili vred doposlal se bode razstavljalcem takoj po razstavi. Istotako se bode vrnilo vse orodje, ki se ne bode prodalo. Na razstavljenih predmetih razvidna naj bode cena, kar naj razstavniki blagohotno uvaževajo. Vsi razstavni predmeti morajo biti do 10. oktobra v Novem mestu. Pri razstavi, ki bode od 15. do vštetega 20. oktobra t. l. in sicer vsaki dan od 8. zjutraj do 4. popoldne odprta, se bode obiskovalce primerno podučevalo o porabi in koristi razstavljenih predmetov.

(Dolenjska železnica) vozi še zmiraj v starem redu; kadar se bo kaj premenilo, bomó poročali.

(V pojasnilo.) V zadnji številki „Dol. Nov.“ smo pisali, da je poslanec g. Viljem Pfeifer prošil finančno ministerstvo, naj bi se v sodnijskih krajih Novo mesto, Krško, Metlika, Črnomelj, Kostanjevica ne iztirjeval hišni razredni in zemljiščni davek pred jesenjo, in smo pristavili, da smo posneli iz zanesljivih virov, da je imela tak vspeh ta prošnja, da se omenjeni davki ne bodo iztirjevali potom rubežni pred 1. oktobrom t. l. — Sedaj smo pa dobili iz Metlike dopis, v katerem neki posestnik prosi in zahteva, naj prekličemo to poročilo, da ne bodo kmetje imeli le še več stroškov, če bodo odlašali s plačilom do 1. oktobra, češ, da v Metliki o kakem takem odloku nihče neče nič vedeti, in je eksekutor že zarubljeval in cenil njih malo število prašičev itd. — Mi le toliko omenjamo, da vse, kar smo pisali o tej styari, smo zvedeli od g. poslanca Pfeiferja samega: on je rekel, da je imela njegova prošnja tak vspeh. Naj se torej slavni dopisnik metliški in sploh vsak, ki je bil že rubljen, obrne na g. Pfeiferja samega in vpraša, zakaj tako.

(V bolnišnico Usmiljenih bratov v Kandiji) se je meseca avgusta sprejelo 63 bolnikov; koncem julija jih je v postrežbi zaostalo 30; skupaj 93. Od teh se jih je ozdravilo 52, zboljšalo se je desetim, neozdravljiv bil je eden; umrl je eden za vnetjem potrebušnice vsled ubodlin. V postrežbi zaostalo jih je koncem avgusta 29. Oskrbovalnih dni se je tekom preteklega meseca nabralo 994.

(Nezgodá) pripetila se je 6. t. m. v Praprečah, fare Št. Jernejske. Otroci našli so nabasano puško za plotom, kamor jo je neki kmet postavil, da bi potem streljal krte. Desetletni šolarček Franc Radovan, igraje se s puško, obstrelil se je na glavi, tako da se mu je čepinja na levi strani popolnoma zdrobila in so mu takoj predpali možgani. Pripeljali so ga čez 2 dni v bolnišnico usmiljenih bratov v Kandiji, kjer je čez par ur umrl.

(Premovanje konj in dirka v Št. Jerneju 14. sept.) V razsodništvu premovanja konj so bili gospodje: Valentin Melicki, c. in kr. ritmojster, Josip Frid. Sennig, podpredsednik, Josip Lenarčič, poslanec deželnega odbora. Dobili so: a) za triletne kobile: Josip Tavčer iz Št. Jerneja 35 gld.; Janez Strojín, Ostrog 20 gld.; Miha Marinšek, Cerklje 15 gl.; Baron Borsch, Pleterje 15 gld.; Janez Kerhin, Građišče 15 gld. — Srebrne svetinje sta dobila: Janez Globelnik iz Škocjana, Matija Hosta iz Malnic; b) za mlade kobile: Josip Globelnik, Škocjan 25 gld.; Anton Barborič, Čadreže 20 gld.; Anton Strauss, Kostanjevica 15 gld. — Srebrne svetinje sta dobila: Franc Jordan, Malnica, Martin Repselj, Št. Jakob; — c) Eno in dveletne konje: Matija Vene, Zaboršt 15 gld.; Janez Vertačič, Pristava 10 gld.; Janez Strojín, Ostrog 10 gld.; Janez Stukelj, Zaboršt 10 gld. — Šreberne svetinje so dobili: Matija Miklavčič iz Mohorovca, Franc Jordan iz Malnic, Franc Kerhin iz Dole, Urša Žagorc iz Starevasi. — Dirka. Razsodništvo: Zgoraj imenovani razun tega poslanec Povše in ravnatelj Pirc. Daljava je bila 2400 m. V prvem oddelku so dobili: Anton Straus iz Kostanjevice 200 kron; vozil 6 min. 5 sek.; Janez Repselj, Škocjan 100 kron; vozil 6 min. 14 sek.; Martin Rangus, Selo 25 kron; vozil 6 min. 29 sek. Drugi oddelek: Franc Kovač, Novo mesto 100 kron; vozil 6 m. 18 s.; Franc Tratnik, Št. Jernej 50 kron; vozil 6 m. 19 s.; Janez Kovačič, Mahorovec 25 kron; vozil 6 m. 10 s. Tretji oddelek: Jože Borštinar, župnik Št. Peter 100 kr.; vozil 5 m. 32 s.; A. Fettih-Frankheim, župnik Št. Jernej 50 kr.; vozil 5 m. 46 s.; Janez Repselj, Škocjan 25 kron; vozil 6 min.; Franc Štefanc, Ratež 25 kron; vozil 6 m. 20 sek. Četrti oddelek; gosposka dirka. Dobil darilo vredno 100 kron Janez Repselj iz Škocjana, vozil 6 m. 4 sek.

(Prešičja kuga) je nehala in kupčija s prešiči je zopet odprta, ne samo v novomeškem, ampak tudi v krškem okrajnem glavarstvu. Zadnji sejm je bil že precej živahen; tudi trgovce z prešiči vidimo že v mestu.

(Strela) udarila je 6. septembra ob polu sedmi uri zjutraj na gmajni pri Raki v kozolec posestnika Mergoleta. K sreči so ga oteli pred požarom.

(Vnuk starega očeta izdal.) Ljubljanski čevljar Ivan Č., 72 let star, je obdolžen, da je svojo 73letno ženo umoril in so ga radi tega odvedli v zapor. Šel je nedeljo 7. t. m. s svojo ženo in svojim triletnim vnukom, čegar stariši bivajo v Ameriki, v Stepanjo vas; vračal se je zvečer domu, toda brez žene. Triletni otrok pripovedoval je, da sta se stariša na poti sprla, da je mož udaril z palico ženo po glavi, ter jo vrgel potem v Ljubljano. Našli so pri čevljarju nekaj čez 10 gld. denarja, kojega je morebiti ženi vzela, katera je večkrat iz Amerike dobivala denar. Mož se zagovarja s tem, da je bila žena slaboumna, ter na potu zaostala in morebiti ponesrečila.

(Kočevsko okrajno glavarstvo) šteje 42.805 duš. V drugem letošnjem četrtletju je bilo 98 porok, 426 rojstev, 380 mrličev. Do mesec starih umrlo je 14, do eno leto starih 51, do 6 let starih 165, od 6 do 15 let 62, od 15 do 30 let starih 23, od 30 do 50 let starih 31, od 50 do 70 let starih 61, in nad 70 let starih 38. — Na jetiki je umrlo 51 ljudi, na pljučnici 21, na vnetici na vratu 32, na oslovskem kašlju 4, na kozah 14, na škrlatici 28 itd. Ponesrečile ste se dve osebi, eden se je sam končal, uboj ali umor pa se ni zgodil.

Loterijske številke.

Gradec 22.	"	30	33	43	6	66
Trst 29.	"	83	79	72	27	41

št. 8685.

Razglas.

Deželni odbor kranjski bo iz deželne trtnice v Ljubljani oddal letos jeseni

60.000 cepljenih amer. trt

in sicer za bela vina: kraljevina, plavec, gerganja, burgundec beli, španjol rudeči, moslavina, ital. rizling; za črna vina: portugalko.

Trte se bodo oddajale po 8 gld. za sto kosov. Revnejšim vinogradarjem, ki izkažejo s spričevalom, podpisanim od županstva in župnega urada, da so podpore potrebni, oddajale se bodo cepljene trte pa tudi po nižji ceni 4 gld. za sto.

Vinogradarji, kateri želé kupiti te cepljenke, naj se oglašé pri svojih županstvih ali pri kmetijskih podružnicah najpozneje

do 20. septembra t. l.

ter naznanijo, koliko trt in katere vrste jih želé dobiti.

Županstva in kmetijske podružnice pa naj potem vse take prošnje predložé deželnemu odboru najpozneje

do 30. septembra t. l.,

ker se na pozneje došle prošnje ne bode oziralo.

Pripomni se še, da so vse trte cepljene na riparajo, ker doslej deželna trtnica ni imela še dovolj rupestris; zato naj se oni, ki imajo močno apnene — torej „bele“ zemlje — nikar za te ne oglašé, ker bi te vrste trte v takih apnenih zemljah s časom obolele na bledici,

V bodoče pa bodo cepljenke večinoma na rupestris montikola cepljene, torej na podlago, ki tudi v takih hudo apnenih zemljah dobro vspeva.

Od deželnega odbora kranjskega v Ljubljani, dne 11. avgusta 1896. (202—2)

Služba organista in cerkovnika

na Čatežu ob Savi je do 24. oktobra t. l. razpisana. Kdor zna še kako rokodelstvo, bo imel prednost.

Stanovanje,

obstoječe iz dveh ali tudi treh sob in nekaj vrta je za oddati v Novem mestu „mej vrti“ h. št. 157.

Pekovskega učenca,

pridnega, 14—15 let starega, sprejme takoj v poduk

Fran Granda,

pekovski mojster v Novem mestu.

(220—1)

(221)

Učenec

z dobrim spričevalom, 14—15 let star, zmožen slovenskega in nemškega jezika, ter da ima veselje do trgovinske obrti, sprejme se takoj v poduk v prodajalno s špecerijskim in manufakturnim blagom ter trgovino z usnjem.

Josip Šušteršič, trgovec na Toplicah, Dolenjsko.

Oznanilo.

Na novomeški gimnaziji se pričné šolsko leto 1896/7 18. septembra s slovesno službo božjo na čast sv. Duhu.

Vpisovali se bodo učenci v I. razred 16. septembra, v ostale razrede (II.—VIII.) 16. in 17. septembra. Sprejemni izpiti za I. razred se vršé 17. septembra, ponavljalni in dodatni izpiti 16., 17. in 18. septembra.

Vsak učenec plača 1 gld. kot prinos za nakup učil, na novo vstopivši učenci vrh tega še po 2 gld. 10 kr. sprejemnine.

C. kr. gimnazijsko ravnateljstvo.

V Novem mestu 10. septembra 1896.

Učenec

v starosti 14. let se sprejme takoj v poduk v prodajalno špecerijskega blaga in železnine. — Kje? pové vredništvo „Dol. Novic“. (211—2)

V hiši št. 243, Stara cesta v Novem mestu

se takoj odda

(197—3)

stanovanje

s štirimi sobami in delom vrta.

V isti hiši je na ponudbo

prípraven prostor za kolarnico.

Več se izvé pri vredništvu „Dol. Novic“.

V grajščini Srebrnice je

par konj (belcev)

na prodaj.

(193)

Še čisto nov šivalni stroj

bode prodan 27. septembra. Cena je nizka.

Fr. Hrovath,

(215)

v Mačkoven. Št. Peter pri Novem mestu.

Dva pomočnika in dva učenca

čvrste postave sprejme takoj strojarija Ivana Tomšiča na Vrhniki.

(214)

NAZNANILO.

Slavnemu p. n. občinstvu najljubneje naznanjam, da sem dobila dovoljenje

za posredovanje vsakovrstnih služb,

ter od sedaj zanaprej posredujem vsakovrstne službe za v mestu kakor tudi za zvonaj, v kar se p. n. gg. gospodinjam, gg. gospodarjem in službe iskajočim uljudno priporočam. Nadalje tudi naznanjam, da razven mene tu v mestu nihče drugi nima dovoljenja službe posredovati.

S spoštovanjem

Ivana Weisser,

(146—3)

v Novem mestu h. št. 29.

Kathreiner
KNEIPP^{ova} SLADNO KAVO

Se dobi povsod - ½ Kile za 25 kr.

Kaj je
Kathreiner
Kneippova sladna kava?

To je zdrava hišna in družinska pijača, ki se izdeluje v Kathreinerjevih tovarnah ter ima podoben okus kakor prava bobova kava. Poleg drugih prednostnij se ta sladna kava že po tem okusu odlikuje pred drugimi takimi izdelki.

Kathreinerjeva kava je najokusnejša, najzdravejša in najcenejša primes k bobovi kavi. Ona je čisto prirodni plod v celih zrnih in se rabi z velikim pridom namesto cikoriije in

drugih zmletih tvarin, ki se h' kavi mešajo, o katerih se pa kupec ne more prepričati, iz česa da so; uradne preiskave so pa dokazale, da so taki kavini nadomestki dostikrat z raznimi pritiklinami popačeni. Iz začetka se vzame ena tretjina Kathreinerjeve in dve tretjini prave kave; pozneje pa vsake polovico.

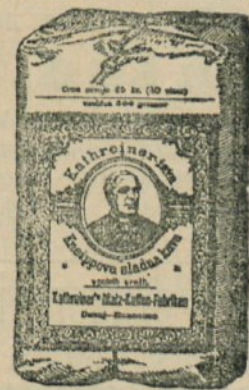
Tako postane kava voliko bolj zdrava in tudi mnogo cenejša. Kathreinerjevo kavo priporočajo najimenitnejši zdravniki, vsaki dan je bolj obrajtana kot zdrava redilna pijača v javnih zavodih, kakor tudi v stotisočerih družinah. Dobra je pa tudi »čista«, to je, brez primesi bobove kave, ker je zdrava, lahko prebavljiva, redilna in ob enem okusna jed.

Vsaka vestna gospodinja in mati, vsak prijatelj kave, ako mu je mar za lastno zdravje, naj rabi odslej Kathreiner-Kneipovo sladno kavo.

Le na to naj vsak pazi, da ne bo goljufan s kakim ničvrednim ponarejenim izdelkom, zato naj jemlje le izvirne bele zavoje z varnostno znamko, kakor se tu na strani vidi, ter z imenom.

Kathreiner!

Pozor! Bodite previdni in ne pustite se prekaniti. Pristna „Kathreinerjeva kava“ ima vedno enake, bele zavoje in se nikdar ne prodaja odkrita in na vago.

za ljudske šole in gimnazije
pri
J. Krajeu v Novem mestu.

Solske knjige in razne šolske potrebščine

Stanovanje.

V hiši „Katoliške družbe rokodelskih pomočnikov“ št. 171 se takoj odda stanovanje s tremi sobami. Poizve se pri podpisnem ali pri g. A. Jarcu, trgovcu na Velikem trgu.

(174-5)

Dr. J. Marinko.

Na prodaj je pri L. Kopaču v Novem mestu
štedilno ognjišče (šparherd)

in hodnik (gang) lepo izrezljan,

13 metrov dolg po nizki ceni.

(218)

P. n.

Usojam se najljudneje naznaniti, da sem prevzel v torek dne 28. julija vodstvo od Steinfeldske pivovarne bratov Reininghaus v Gradcu v najem vzete, starorenomirane

gostilne gosp. Maksa Brunerja v Novem mestu.

Potrudil se bodem kot zastopnik imenovane pivovarne s pozorno postrežbo, ukusnimi jedili, izbornimi vini, posebno s pristnimi dolenjskimi vrstami, kakor tudi z najboljšim Reininghauskim marčnim pivom p. n. goste najboljše zadovoljiti.

Ob enem se usojam opozoriti na temeljito popravljeno kegljišče z novimi krogli. Za prijazen obisk prosi z velespoštovanjem

Fric Novak,

(184—4)

prej glavni natak v hotelu „Lloyd“ v Ljubljani.

Zaloga piva pivovarne Reininghaus je v isti hiši, kjer so se povešale ledeniške kleti, in se vabijo gospodje gostilničarji prijazno na odjemanje splošno znanega izbornega marčnega in uležanega piva v sodih ter se zagotavlja izredno pozorna postrežba.

Kathreiner's
KNEIPPOVA SLADNA KAVA

je kot
primes k bobovi kavi
edino zdrava

kavina pijača.

Dobi se povsod, pol kile za 25 kr.

Svarilo! Zaradi nevedrednih ponarejenih izdelkov je treba paziti na izvirne zavoje z imenom:

Kathreiner

Na prodaj je po jako nizki ceni

hiša

obstoječa iz dveh sob, kuhinje, dveh kleti, s poleg spadajočim vrtom. Hiša stoji poleg farne cerkve ter je pripravna za kako obrt ali malo trgovino. Ako kupec želi, proda se tudi lep gojzdi. — Več pove vredništvo „Dol. Novic“.

(207—2)

Cebelnjak z dzirzonovimi panji
je na prodaj v Kandiji h. št. 15.

Gostilno

(203—2)

v najem ali pa na račun

želi dobiti gostilničar z dobrimi spričevali. —
Kdo, pove opravništvo tega lista.

Josip Poula, kapelnik,
poučuje

(206—2)

gosli, viole, cello in bas.

V Gotni vasi, tik ceste, pol ure od Novega mesta

je na prodaj

domačija,

kjer se gostilna nahaja, obstoječa iz hiše z vrtom, gospodarskimi poslopji in zemljišča. — Več pove lastnik

Jože Klemenčič,

(198—3)

Gotna vas št. 31. pošta Novo mesto.

(195—3)

Odvetnik

d^{or.} Vladimir Žitek

otvoril je

svojo pisarno

dne 12. avgusta t. l.

v Novem mestu v hiši št. 91
na glavnem trgu l. nadstropje.

Pisarniške ure:

Od 8—12. ure dopoldne in od 2—6. ure pop.